

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра економіки і підприємництва та інноваційної діяльності

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

проф. Гаврилюк С. В. _____

_____ 20__ р.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

підготовки магістра

напряму Специфічні категорії

спеціальності 8.18010012 Управління інноваційною діяльністю

Луцьк – 2013

Програма навчальної дисципліни Інтелектуальна власність для студентів
за напрямом підготовки Специфічні категорії, спеціальністю 8.18010012
Управління інноваційною діяльністю
” ____ ” _____, 20__ р. - ____ с.

Розробники: Лялюк А.М. к.е.н., доцент кафедри економіки і підприємництва
та інноваційної діяльності

Рецензент: Ліпич Л.Г. д.е.н. проф. завідувач кафедри
економіки і підприємництва та інноваційної діяльності

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри економіки і
підприємництва та інноваційної діяльності

протокол № ____ від ____ . ____ . 20__ р.

Завідувач кафедри: _____ Ліпич Л.Г.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією
інституту економіки і менеджменту

протокол № ____ від ____ . ____ . 20__ р.

Голова науково-методичної

комісії інституту _____ Бегун С.І.

Програма навчальної дисципліни

схвалена науково-методичною радою університету

протокол № ____ від ____ . ____ . 20__ р.

Вступ

Програма навчальної дисципліни «**Інтелектуальна власність**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки **магістра** напряму підготовки Специфічні категорії спеціальності 8.18010012 **Управління інноваційною діяльністю**

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інтелектуальна власність

Міждисциплінарні зв'язки курс “Інтелектуальна власність” вивчається у комплексі з вивченням таких дисциплін, як економіка інноваційного підприємства, інноваційний менеджмент, стратегічне управління т.д.

Програма вивчення навчальної дисципліни складається з таких **змістовних модулів**

1. Правове регулювання в сфері інтелектуальної власності
2. Економічні відносини в сфері інтелектуальної власності

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 2	Специфічні категорії 8.000014 Управління інноваційною діяльністю	нормативна
Модулів - 2	економіст	Рік підготовки <u>5</u>
Змістових модулів- 2		Семестр <u>9</u>
ІНДЗ є		Лекції 18 год
Загальна кількість годин -72		Практичні 18год
Тижневих годин (для денної форми навчання) аудиторних <u>2</u> самостійної роботи <u>1</u> індивідуальної роботи <u>1</u>	магістр	Лабораторні- Самостійна робота <u>20</u> год. Індивідуальна робота 16 год. Форма контролю -залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є формування у студентів наукового світогляду і глибоких знань з теорії інтелектуальної власності, набуття вмінь і навичок конкретної діяльності підприємства у сфері захисту і комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

Основними завданнями навчальної дисципліни є: опанування комплексом знань з інтелектуальної власності. Після вивчення курсу студенти повинні знати: інтелектуальну власність та її особливості; форми і засоби правової охорони інтелектуальної власності; механізм комерціалізації інтелектуальної власності; роль інтелектуальної власності у господарській діяльності; пропозицію і попит на інтелектуальні товари; суть і принципи патентування об'єктів промислової власності; умови патентування об'єктів промислової власності в іноземних державах; загальні міжнародні угоди з питань інтелектуальної власності; міжнародні конвенції про охорону авторського права і суміжних прав

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: сутність Інтелектуальної власності як основи інновацій, економіки інтелектуальної власності; форми і засоби правової охорони інтелектуальної власності, професійний секрет; особливості оформлення прав інтелектуальної власності на об'єкти інтелектуальної власності; порядок складання договорів у сфері інтелектуальної власності; міжнародне співробітництво в галузі інтелектуальної власності; питання, пов'язані з інтелектуальною власністю і ринком; зміст інноваційної політики і структури інтелектуального капіталу.

вміти складати, подавати до розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг та патенту на промисловий зразок; визначати вартість та класи реєстрації товарного знака; проводити патентний пошук товарного знаку; оформляти ліцензійний договір; вирішувати ситуації, пов'язані із порушенням Законів України „Про охорону прав на знаки для товарів і послуг” та „Про охорону прав на промислові зразки”.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Правове регулювання в сфері інтелектуальної власності

Тема 1. Інтелектуальна власність та її особливості.

Інтелектуальна власність та її місце в соціально-економічному розвитку суспільства. Види інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність України та її вплив на соціально-економічний розвиток держави. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності.

Тема 2. Форми і засоби правової охорони інтелектуальної власності.

Становлення і розвиток законодавства України про інтелектуальну власність. Загальні положення законодавства України про інтелектуальну власність авторське і патентне право. Закон України „Про інтелектуальну власність”. Закон України „Про охорону на Знаки товарів і послуг”

Оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності. Виникнення права на інтелектуальну власність. Оформлення прав інтелектуальної власності. Заявка на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Видача охоронного документа на об'єкт інтелектуальної власності.

Об'єкти права інтелектуальної власності. Об'єкти авторського права. Об'єкти суміжних прав. Об'єкти промислової власності. Об'єкти науково-технічної інформації. Об'єкти наукових відкриттів. Об'єкти раціональних пропозицій.

Тема 3. Міжнародне співробітництво в галузі інтелектуальної власності.

Загальні міжнародні угоди з питань інтелектуальної власності. Міжнародні конвенції про охорону авторського права і суміжних прав. Міжнародно-правова охорона промислової власності. Міжнародно-правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Паризька конвенція по охороні промислової власності.

Змістовий модуль 2. Економічні відносини в сфері інтелектуальної власності

Тема 4. Інтелектуальна власність і ринок

Інтелектуальна власність і ринок. Інтелектуальна власність як складова інтелектуального капіталу за економічним змістом. Оцінка вартості інтелектуального капіталу. Інтелектуальна власність у господарській діяльності. Пропозиція і попит на інтелектуальні товари.

Економіка інтелектуальної власності. Механізм комерціалізації інтелектуальної власності. Оподаткування операцій з нематеріальними активами. Ліцензійна торгівля Типи ліцензій. Державне регулювання економічних відносин в сфері інтелектуальної власності.

Недобросовісна конкуренція в сфері інтелектуальної власності. Поняття недобросовісної конкуренції. Види недобросовісної конкуренції. Форми відповідальності за порушення чесної конкуренції Підробка товарів. Закон України „Про обмеження монополізму і недопущення недобросовісної конкуренції”.

Тема 5. Патентування об’єктів промислової власності

Патентування об’єктів промислової власності. Суть і принципи патентування об’єктів промислової власності. Умови патентування об’єктів промислової власності в іноземних державах. Договір про патентну кооперацію. Закон України „Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	У тому числі					
		Лек.	Практ.	Лаб.	Сам. роб	Інд.	Конр. роб.
Змістовий модуль 1. Правове регулювання в сфері інтелектуальної власності							
Тема 1 Інтелектуальна власність та її особливості	7	2	-		4	3	
Тема 2 Форми і засоби правової охорони інтелектуальної власності	21	6	8		4	3	
Тема 3 Міжнародне співробітництво в галузі інтелектуальної власності	8	2	-		4	2	
Разом за змістовним модулем 1	36	8	8		12	8	
Змістовий модуль 2. Економічні відносини в сфері інтелектуальної власності							
Тема 4 Інтелектуальна власність і ринок	20	6	6		4	4	
Тема 5 Патентування об'єктів промислової власності	14	2	4		4	4	
Разом за змістовним модулем 2	36	8	10		8	8	
Усього годин	72	18	18		20	16	

5. Теми практичних занять

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Ознайомлення із Правилами складання та подання заявки на промисловий зразок. Складання заявки на отримання патенту на промисловий зразок	4
2	Ознайомлення із правилами складання, подання до розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг	4

3	Аналіз інформаційного забезпечення діяльності у сфері інтелектуальної власності	2
4	Складання і оформлення ліцензійного договору	2
5	Проведення патентного пошуку товарного знаку	2
	Рішення ситуацій	4
	Разом	18

6. Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	<i>Тема 1. Інтелектуальна власність та її місце в соціально-економічному розвитку суспільства</i> Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності.	4
2	<i>Тема 2. Становлення і розвиток законодавства України про інтелектуальну власність..</i> Закон України „Про інтелектуальну власність”. Закон України „ Про охорону на Знаки товарів і послуг”. Видача охоронного документа на об'єкт інтелектуальної власності. .	4
3	<i>Тема 3. Міжнародне співробітництво в галузі інтелектуальної власності</i> Загальні міжнародні угоди з питань інтелектуальної власності. Міжнародно-правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Паризька конвенція по охороні промислової власності. Об'єкти права інтелектуальної власності. Об'єкти науково-технічної інформації. Об'єкти наукових відкриттів. Об'єкти раціональних пропозицій	4
4	<i>Тема 4. Інтелектуальна власність і ринок .</i> Пропозиція і попит на інтелектуальні товари Недобросовісна конкуренція в сфері інтелектуальної власності. Закон України „Про обмеження монополізму і недопущення недобросовісної	4
5	<i>Тема 5. Економіка інтелектуальної власності</i> Ліцензійна торгівля Типи ліцензій. Патентування об'єктів промислової власності. Закон України „Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”.	4
	Разом	20

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання складається з написання рефератів за усіма темами курсу

Критерії оцінювання: робота оцінюється в 10 балів

Теми рефератів

1. Економічна безпека підприємства.
2. Право інтелектуальної власності (торговий аспект).
3. Літературна і художня власність
4. Проблеми комерціалізації результатів досліджень і розробок.
5. Інтелектуальний капітал як базова характеристика вартості бізнесу
6. Патентування винаходів в Україні.
7. Правова охорона товарних знаків в Україні.
8. Франчайзинг і франчайзинговий договір.
9. Відповідальність за порушення авторських і суміжних прав.
10. Міжнародне співробітництво в галузі інтелектуальної власності.
11. Державне регулювання економічних відносин в сфері інтелектуальної власності.
12. Ліцензійна торгівля.
13. Історія становлення і розвитку законодавства країни про інтелектуальну власність.
14. Об'єкти права інтелектуальної власності в Україні та їх характеристика.
15. Вплив інтелектуальної власності на соціально-економічний розвиток держави.
16. Винахід та промисловий зразок – основні об'єкти промислової власності.
17. Правова охорона об'єктів науково-технічної інформації.
18. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
19. Припинення правової охорони інтелектуальної власності.
20. Кримінально-правовий захист прав інтелектуальної власності.
21. Стимулювання інтелектуальної власності.
22. Автор – творець об'єктів права власності.
23. Колективне управління майновими правами інтелектуальної власності
24. Управління майновими правами суб'єктів промислової власності.

8.Методи навчання

. У ході вивчення дисципліни передбачено застосування таких методів навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний.
- репродуктивний метод
- метод проблемного викладу.
- частково-пошуковий, або евристичний, метод.
- дослідницький метод.
- дискусійні методи.
- ділова гра, як метод активного навчання

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання – підсумковий письмовий залік

Перелік питань до підсумкового контролю успішності навчання у формі заліку

- 1.Інтелектуальна власність та її місце в соціально-економічному розвитку суспільства. Види інтелектуальної власності.
- 2.Інтелектуальна власність України та її вплив на соціально-економічний розвиток держави.
- 3.Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності.
- 4.Становлення і розвиток законодавства України про інтелектуальну власність.
- 5.Загальні положення законодавства України про інтелектуальну власність
- 6.Авторське і патентне право.
- 7.Виникнення права на інтелектуальну власність на твори науки, культури і мистецтва та об'єкти суміжних прав.
- 8.Оформлення прав інтелектуальної власності на об'єкти промислової власності. власності. Заявка на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

- 9.Видача охоронного документа на об'єкт інтелектуальної власності.
- 10.Об'єкти авторського права.
- 11.Об'єкти суміжних прав.
- 12.Об'єкти промислової власності.
- 13.Об'єкти науково-технічної інформації.
- 14.Об'єкти наукових відкриттів.
- 15.Об'єкти раціональних пропозицій.
- 16.Інтелектуальна власність як складова інтелектуального капіталу за економічним змістом.
- 17.Об'єкти засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту товарів і послуг.
- 18.Оцінка вартості інтелектуального капіталу.
- 19.Інтелектуальна власність у господарській діяльності.
- 20.Пропозиція і попит на інтелектуальні товари.
- 21.Механізм комерціалізації інтелектуальної власності.
- 22.Оподаткування операцій з нематеріальними активами.
- 23.Ліцензійна торгівля Типи ліцензій.
- 24.Державне регулювання економічних відносин в сфері інтелектуальної власності.
- 25.Поняття недобросовісної конкуренції.
- 26.Види недобросовісної конкуренції.
- 27.Форми відповідальності за порушення чесної конкуренції
- 28.Підробка товарів.
- 29.Авторські договори.
- 30.Договори у сфері науково-технічної діяльності.
- 31.Договори на виникнення об'єктів інтелектуальної власності.
- 32.Суть і принципи патентування об'єктів промислової власності.
- 33.Умови патентування об'єктів промислової власності в іноземних державах.
- 34.Договір про патентну кооперацію.

- 35. Загальні міжнародні угоди з питань інтелектуальної власності.
- 36. Міжнародні конвенції про охорону авторського права і суміжних прав.
- 37. Міжнародно-правова охорона промислової власності.
- 38. Міжнародно-правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.
- 39. Паризька конвенція по охороні промислової власності.

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання В процесі вивчення дисципліни використовують наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання ІНДЗ.
-

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Дисципліна складається з двох змістовних модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем – 30 балів;
2. виконання ІНДЗ, які зараховуються у поточний контроль максимум 10 балів;
3. модульні контрольні роботи (максимум 60 балів)

Поточний контроль (маx=40 балів)					Модульний контроль (маx=60 балів)	Загальна кількість балів	
Модуль 1					Модуль 2	Модуль 3	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		ІНДЗ	МКР 1	МКР 2
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	10	30	30
6	6	6	6	6			100

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
75-81	C	
67-74	D	
60-66	E	
1-59	Fx	Незараховано

12. Методичне забезпечення

1. Лялюк А. М. Інтелектуальна власність: Конспект лекцій з дисципліни Інтелектуальна власність-для магістрів спеціальності 8.18010012 Управління інноваційною діяльністю. /А. М. Лялюк .- Луцьк: РВВ «Вежа» СНУім. Лесі України,- 2010.-.72 с.

2. Лялюк А. М. Інтелектуальна власність: Методичні вказівки до виконання практичних занять, самостійної роботи та індивідуальних завдань для магістрів спеціальності 8.18010012 Управління інноваційною діяльністю. /А. М. Лялюк Луцьк:РВВ «Вежа» СНУім. Лесі України.- 2010.-64 с.

12.Список джерел

1. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність : [підручник] / В. Д. Базилевич. – К. : Знання, 2006. – 431 с.
2. Кубах А. І. Право інтелектуальної власності : [навч. посіб.] / А. І. Кубах. – Харків : ХНАМГ, 2008. – 149 с.
3. Полохало В. І. Біла книга. Інтелектуальна власність в інноваційній економіці України / В. І. Полохало. – К. : Парламентське видавництво, 2008. – 448 с.
4. Право інтелектуальної власності: академ. курс : [підручник для студентів вищ. навч. закладів] / [О. А. Підпригора, О. Б. Бутнк-Сіверський, В. С. Дроб'язко та ін.] ; за ред. О. А. Підпригори, [2-ге вид., переробл. та допов.]. – К. : Концерн „Видавничий Дім «ІН Юре», 2004. – 672 с.
5. Закон України «Про авторське право і суміжні права» : закон України від 23.12.93 // Відомості Верховної Ради України. – 1994.- № 13. – Ст.64.
6. Закон України Про охорону прав на промислові зразки: від 23.12.93 N 3770-ХІІ (3770-12) // Відомості Верховної Ради України – 1994. – № 7. – Ст. 34.
7. Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» від 21.04.93 N 3117-ХІІ (3117-12). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua).
8. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.96 N 237/96-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)
9. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 20.11.2012 N 5492-VI (5492-17). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http :// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)
- 10.Наказ МОН України «Про затвердження Правил складання та подання заявки на промисловий зразок»№ 110 від 18.02.2002 р. [Електронний ресурс] : наказ МОН України № 110 від 18.02.2002 р. – Режим доступу : [http:// zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0226-02](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0226-02).

11. Наказ МОН України «Про затвердження Правил складання та подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг» № 110 від 18.02.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0811-11>.
12. Річний звіт 2009 департаменту інтелектуальної власності : офіційне видання департаменту інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sdip.gov.ua>
13. Полохало В. І. Біла книга. Інтелектуальна власність в інноваційній економіці України. / В. І. Полохало. – К. : Парламентське видавництво, 2008. – 448 с.
14. Черевко Г. В. Інтелектуальна власність : [навч. посіб.] / Г. В Черевко. – К. : Знання, 2008. – 412 с.
15. Чужно А. А. Інституціонально-інформаційна економіка : [підручник] / А. А. Чужно, П. І. Юхименко, П. М. Леоненко . – К. : Знання, 2010. – 687 с.